

UNIVERZITA KARLOVA
Filozofická fakulta

Zápis o části státní bakalářské zkoušky
Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2016/2017

Student: Tereza Beránková
Datum narození: 01.07.1993
Identifikační číslo studenta: 65443163

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Filologie
Forma studia: prezenční
Studijní obor: Východoevropská studia
Identifikační číslo studia: 437219
Datum zápisu do studia: 02.09.2014

Název práce: A. N. Jakovlev a jeho ideologická činnost
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Obor práce: Východoevropská studia
Vedoucí práce: PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.
Oponent(i): PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.

Datum obhajoby : 05.09.2017   **Místo obhajoby :** Praha
Termín: řádný
Průběh obhajoby:

Tereza Beránková se věnovala osobnosti A. N. Jakovleva, hlavně jeho ideologické činnosti, cílem bylo prohloubit dosavadní poznatky pomocí dosud nepřeložených zdrojů. Osobnosti Jakovleva bylo dosud věnováno málo prostoru. Primárním zdrojem byly jeho osobní memoárové publikace, zápisy z jednání, diskusí, konferencí aj. Šíře jeho zájmu byla velká, studentka se zaměřila na jeho působení ve 2. pol. 80. let. Práce byla strukturována tak, aby představila Jakovlevův přístup k reformním tendencím. V 1. kapitole je představen jeho život, ve 2. kapitole jsou ukázány jeho cesty k reformám (demokratické tendence, 20. sjezd). Stěžejní je 3. kapitola věnovaná perestrojce z pohledu ekonomického, společenského a stranického. Jakovlev byl hlavní ideolog glasnosti, zaměřoval se na společnost, podílel se na reformách. V závěru je shrnut jeho přínos, vždy se soustředoval na blaho jedince, na zvýšení prestiže sdělovacích prostředků, na pravdivé informace, na možnosti podílet se na správě podniků a celé země.

Vedoucí práce dr. Tumis sdělil, že text se rodil velmi komplikovaně, studentka se neustále zlepšovala, vedoucí byl s vývojem práce spokojen, i když zbylo málo času na opravy. Hlavním problémem práce je, že slibuje něco, co neplní. O ideologii uvedené v názvu je toho v práci málo. V prvních dvou kapitolách se autorka nezaměřuje ani tak na Jakovleva, jako spíše na obecné sovětské dějiny, přičemž používá i problematické až nepravdivé formulace. Práce má slabou heuristickou základnu. Vedoucí má pocit, že studentka se s prameny neseznámila detailně. Navzdory pokroku v průběhu práce v ní existují chyby a problémy a vedoucí navrhuje hodnocení dobře.

Oponent dr. Příhoda neznal proces vzniku práce a viděl jen její výsledek. Přečetl svůj posudek. Šlo o ambiciózní úkol, který se

podářilo naplnit jen z malé části. Autorka se místo soustředění na téma rozepsala o historickém vývoji Sovětského svazu. Tento zhuštěný výklad bez dostatečné heuristické základny vedl ke zjednodušujícím až nepravdivým závěrům. Volba literatury byla nahodilá, její podstatné položky chybí. Úsek mezi 20. sjezdem a polovinou 80. let byl zhodnocen jednou větou. U polemik 2. pol. 80. let chybí fenomén spojování rehabilitace stalinismu s krajním nacionalismem. Není dostatečně zpracován Jakovlevův vztah ke Gorbačovi a jeho osudy za perestrojky. Oponent uvedl řadu příkladů dvouznačných a zavádějících formulací. V závěru se autorka se pouští do spekulativních úvah, nerozlišuje mezi Jakovlevovými texty a jejich interpretacemi. V práci se vyskytují i pravopisné chyby, nepřesná terminologie. Navzdory výtkám oponent konstatuje, že autorka prokázala znalost pramenů a práce se nimi, formální úroveň práce je přijatelná. Práce splňuje kritéria bakalářské práce, oponent navrhuje hodnocení dobře.

Studentka souhlasí s většinou výtek. Přijímá výtku dr. Tumise, že pojem ideologie nebyl přesněji vymezen. Pokud jde o ruské dějiny, jsou jen na 6 stránkách s komentáři Jakovleva. Ten zdůrazňoval důležitost Leninova působení ve 20. letech a 20. sjezd KSSS, proto tato období rozvedla. Za Brežněva byl Jakovlev diplomatem, byl mimo SSSR, proto se tomto období ve svých textech příliš nevěnoval. Studentka vycházela z dostupných pramenů ve Slovanské knihovně a ze sborníků uspořádaných Jakovlevovým synem. Soustředila se na období 2. pol. 80. let a tyto texty četla. K posudku dr. Příhody sdělila, že se soustředila na české kolektivní monografie (což dr. Příhoda nepovažoval za vhodné). Krajní nacionalismus je zmíněn, ale nikoli podrobně, stejně jako vztah ke Gorbačovovi (Jakovlev se jeho osobnosti věnoval až později). Pokud jde o Jakovlevův rozchod s KSSS, ten byl zapříčiněn jeho vztahem s Gorbačovem, Jakovlev byl odstavován od moci a nakonec byl násilně vyloučen. NEP byl opravdu chybně datován až do roku 1930. Studentka četla hlavně Jakovlevovy texty z období perestrojky zaměřené na společnost a vzdělanost. Jakovlev se systematicky věnoval studiu dějin, ukazoval zločinnost režimu. Kladně posuzovanou poslední část práce studentka považuje za hlavní.

Dr. Příhoda považuje za přínos 14 stránek ze 42, zejména první dvě kapitoly bylo třeba zásadně změnit.

Dr. Tumis studentku neobviňoval, že prameny nečetla, měl jenom pocit, že poněkud povrchně. Práce splňuje předepsaný počet stran. Po krátké poradě se komise usnesla na hodnocení dobře.

Klasifikace obhajoby:

dobře

Předseda komise:

PhDr. Marek Příhoda, Ph.D. (přítomen)

Členové komise:

Mgr. Pavel Štoll, Ph.D. (přítomen)

Mgr. Jana Kitzlerová, Ph.D. (přítomen)

Mgr. Hana Kosáková, Ph.D. (přítomen)

PhDr. Mgr. Natalie Rajnochová, Ph.D.
(přítomen)